

Září-Ríjen 2001 - Arnika vznikla na konci září 2001, když odešla část lidí z Děti Země z důvodu jiných představ o budoucím vývoji a směřování. Pro novou organizaci jsme z více než 140 „brainstormingových“ návrhů vybrali jméno ARNIKA, vzbuzující asociace ekologické (nika) a léčivé, snadno zapamatovatelné a vyslovitelné, užitečné mezinárodně, kladně posouzené numerologicky a vůbec všeobecně příjemné.

Listopad 2001 - Uskutečnila se 1. Valná hromada sdružení Arnika, kde rozšířily řady našich členů Sestry Steinovy. Zprovoznilí jsme webovou stránku (www.arnika.org) a byly zvoleny 2 prioritní kampaně Arniky na následující období - Za záchranu řeky Labe a Budoucnost bez jedů. Předsedou Arniky se stal Ing. Vlastimil Karlík. Uspořádali jsme Pochod za čistou Zemi, vzduch a vodu.

Prosinec 2001 - Obě prioritní kampaně Arniky byly velice živé - pořádali jsme v Praze mezinárodní seminář o ochraně přírody, předali jsme informace o ochraně dolního Labe ve formě vánočního dárku Vládě a Parlamentu ČR a účastnili jsme se projednávání zákona o integrované prevenci znečištění.

Leden 2002 - Členka a jedna ze zakladatelů Arniky, Šárka Dostálová, získala titul Nejlepší dobrovolník roku 2001 na Děčínku. V Praze jsme se odvolali proti stavebnímu povolení k úpravám Broumáské ulice, které by ohrožily románský kostel sv. Bartoloměje a zhoršily životní prostředí v obytné zástavbě.

Únor 2002 - Nová pobočka Arniky v Mostě uspořádala 1. veřejnou akci - infostánek se sbíráním podpisů pod petice. Vydali jsme první čtvrtletní zpravodaj, který je určen především pro členy a příznivce.

Březen 2002 - Koncertem Vojtěcha a Ireny Havlových zahájila Arnika Ostrava sérii kulturních akcí pro Nové Heřminovy - obce, ležící na místě plánované protipovodňové přehrady. Dále jsme vyzvali ministra dopravy a spojů Jaromíra Schlinga k převzetí politické zodpovědnosti za pochybení při přípravě staveb vodních děl na Labi.

Duben 2002 - Předáním balíku recyklovaného papíru a výzvy na jeho používání ministru životního prostředí Miloši Kužartovi zahájila Arnika novou kampaň „Šetrné papírování“. Ostravské pobočce se navíc podařilo zabránit velkoplošnému kácení vzrostlých stromů v Porubě.

Květen 2002 - Parlament ČR ratifikoval Stockholmskou úmluvu, což byl jeden z cílů kampaně Budoucnost bez jedů. Uspořádali jsme veřejnou

diskuzi k provozu spalovny v Lysé nad Labem, na kterou přišla zhruba stovka občanů, a která vyvrcholila noční návštěvou ministra životního prostředí Miloše Kužarta přímo ve spalovně.

Červen 2002 - Vyhlásili jsme výsledky soutěže Budoucnost bez jedů, která probíhala po celý školní rok. Po výbuchu ve Spolanech Neratovic jsme žádali prošetření a upuštění od výroby PVC.

ARNIKA OČIMA JEJÍCH PRACOVNÍKŮ

Červenec 2002 - S výstavou „Živé Labe“ jsme navštívili 7 měst. Největší akcí prázdnin byl 1. Mezinárodní koupací den na Labi, který proběhl v ČR a Německu (vyhlášovateli byla Arnika a Deutsche Umwelthilfe). Zúčastnilo se ho na 70 tisíc návštěvníků, z nichž 15 tisíc se po celém toku Labe i aktivně koupalo. Prázdninové putování jsme ukončili výstavou Za záchranu řeky Opavy, která navštívila řadu měst na Moravě.

Srpen 2002 - Setkali jsme se na pětidenním soustředění Arniky, kde kromě práce a vzdělávání jsme si užili i kulečnický, bowling a jinou zábavu. To do okamžiku, než jsme se ze zpráv dozvěděli o povodních v Čechách. Po návratu jsme začali pomáhat, jak každý mohl - v Děčíně s dobrovolníky odstraňovali škody po povodních, z Prahy jsme zajišťovali informační servis o únicích toxických látek (nejen ze Spolany Neratovic), obvolávali jsme dobrovolníky.

Září 2002 - Arnika Děčín ve spolupráci s Úřadem práce přijala 27 nových zaměstnanců, kteří pomáhali likvidovat následky povodní. Výstava Arniky o Natuře 2000 postupně navštívila osm měst a obcí. Zapojili jsme se do Dne bez aut akcemi v Děčíně a cyklistickým výletem po části trasy plánované dálnice D3 v Posázaví.

Ríjen 2002 - Uspořádali jsme happening „Recyklovaný papír i na Váš úřad“ před magistraturou měst Most a Ostrava a požádali jsme primátory, aby ho začali používat. Obrátili jsme se na ministry Ambrozka a Grosse s výzvou, aby Spolana Neratovice nebyla spuštěna dříve, než projedná zabezpečení podniku s veřejností. Zveřejnili jsme na tiskové konferenci v Liberci výsledky analýzy vztahu mezi znečištěním libereckého ovzduší dioxiny a provozem spalovny.

Listopad 2002 - Smutečným průvodem před Spolanou Neratovic jsme upozorňovali na riziko brzkého spuštění provozu PVC a již vzniklé škody během povodní. Zřídili jsme Asistenční centrum, které radí lidem postiženým úniky toxických látek ze

Spolany. Ministerstvo životního prostředí zavedlo používání recyklovaného papíru - což bylo jedním z cílů naší kampaně Šetrné papírování. Arnika zajišťovala českou účast na Světovém vodním parlamentu mladých v Kanadě.

Prosinec 2002 - Vznegli jsme připomínky ke krajskému zastupitelstvu Středočeského kraje k přípravám změn územního plánu Velkého územního celku Mladá. Zahájili jsme roční

projekt popovodňové pomoci v děčínských domácnostech.

Leden 2003 - Nový rok jsme zahájili s novými kontaktními místy v Liberci, Vyškově, Českých Budějovicích a Vrchlabí. Svou činnost ukončila pobočka v Mostě. Arnika spolu s dalšími organizacemi pořádala „Mezinárodní seminář o nespalovacích technologiích POP látek“. Proběhla v pražské Arnice schůzka s Věrou Malátkovou a sovou vládnou; touto schůzkou lze datovat zrod ideí projektu „Sovy do škol“.

Únor 2003 - V soukromém a hlavně nezabezpečeném skladu byly nalezeny odpady s vysokým obsahem PCB pocházející z milovické skládky. Odpady měla přebalit a uskladnit firma EKOBO, shodou okolností (?) spřízněná s provozovatelem spalovny v Lysé n.L.

Březen 2003 - Vydali jsme letáček „Chráňme vodu, chráníme život“ a uspořádali akce ke Světovému dni vody (22. 3.) - v Neratovicích, Děčíně, Praze a Ostravě. Předali jsme ministru ŽP Ambrozkovi petice Budoucnost bez jedů s 9 320 podpisy.

Duben 2003 - Zveřejnili jsme informace o dlouhodobém znečišťování ze spalovny nebezpečných odpadů ve Vyškově. Arnika Děčín představila cyklostudii pro město. Účastníme se projednávání plánu firmy ICKM vybudovat v Pozdánkách novou skládku - aniž je zatím sanována ta stará, z které již několik let vytéká kyselina.

Květen 2003 - Oslovili jsme centrální orgány státní správy a samosprávy se žádostí o zpřístupnění informací o spotřebě papíru a způsobu nakládání s papírovým odpadem. Předali jsme petici s 800 podpisy proti výstavbě tzv. Pražského Manhattanu primátorovi Prahy. Zahájili jsme „60 dní pro čistou Zemi, vzduch a vodu“. Uspořádali jsme seminář pro lékaře a hygieniky o PVC a toxických látkách. Zjistili jsme, že některé obaly potravin jsou kontaminovány toxickými ftaláty. Uspořádali jsme Biojarmark v Děčíně. Vydali jsme výroční zprávu Arniky za rok 2002.

Červen 2003 - Vyhlásili jsme

výsledky výtvarné soutěže Kytíčka pro Arniku, v které se nám sešlo sto dětských prací. Před ministerstvem zemědělství jsme upozorňovali na nutnost přijetí nařízení k integrovanému registru znečišťování. Jednali jsme o společném postupu s dalšími nevládními organizacemi při vytváření sítě Natura 2000 a mezinárodní spolupráci v ochraně přírody. Uskutečnil se 2. ročník cyklistického výletu v trase dálnice D3 Posázavím. Zveřej-

nili jsme rozbor živočišných vzorků z okolí Spolany, které prokázaly, že jsou tyto potraviny nepoživatelné.

Červenec 2003 - Putovní výstava o Šetrném papírování navštívila během prázdnin řadu hudebních festivalů. Výsledky měření dioxinů v kohoutovi z Lysé nad Labem, které výrazně přesáhly evropský limit, rozvířily atmosféru a přiměly místní orgány k řešení situace okolo spalovny v Lysé nad Labem. Ostravská pobočka vydala knihu o Nových Heřminovech. Slavnosti Labe, které koordinovala Arnika druhým rokem, se uskutečnily v 8 městech. Zveřejnili jsme případ zamoření pesticidy v Klatovech-Lubech. Připojili jsme se k Celosvětovému dni alternativ ke spalování akcemi v Liberci, Vyškově a Lysé nad Labem.

Srpen 2003 - Během brigády Tým Bořena jsme vyklučili náletové kroviny. Vydali jsme dvě brožury: EIA - efektivní účast v procesu a IPPC - Řekněte nejbližší továrně svůj názor. V projektu Děčín - město pro lidi se i díky našim aktivitám podařilo prosadit novou lávku pro pěší a cyklisty přes Labe.

Září 2003 - Senát ČR zavedl recyklovaný papír - jde o další významný úspěch kampaně Arnika - Šetrné papírování. Zahájili jsme přednáškami ekovýchovy pražský projekt Sovy do škol, který osloví tisíce dětí. Předali jsme ministru Ambrozkovi výzvu „Přehrad bylo dost“ a informovali jsme ho o situaci s plánovanou přehradou v Nových Heřminovech.

Říjen 2003 - Upozornili jsme poslance, že odklad při projednávání novely zákona o ochraně přírody, která má vytvořit podmínky pro soustavu Natura 2000, může České republice přinést značnou finanční újmu. Uskutečnila se 3. Valná hromada Arniky - tentokrát v Nových Heřminovech, kde jsme se zúčastnili happeningu místních obyvatel se sběrem podpisů pod petici. Společnost Auto Škoda ustoupila od záměru vybudovat polygon v Mladé, proti kterému vystupují místní lidé s pomocí centra pro podporu občanů sdružení Arnika.

Arnikum, čtvrtletní zpravodaj sdružení Arnika vychází 4x ročně v Praze. Číslo 4/2003 vyšlo v listopadu 2003 v nákladu 2000 ks. Tento čtvrtletní zpravodaj byl vydán díky finanční podpoře z programu EU Phare 2002 - dlouhodobá udržitelnost rozvoje občanské společnosti. Vydává: Arnika - Koordinační centrum, IČO: 70938105, Evidenční č. MK ČR E14275, Chlumova 17, 130 00 Praha 3, tel/fax: 222 781 471, www.arnika.org. Šéfredaktor: Marek Jehlička - tiskový mluvčí, spolupracovníci: Martin Skalský, RNDr. Jindřich Petrlik, Jan Dostál, Ing. Petr Hrdina, Lenka Mašková, Ing. Vlastimil Karlík, Marek Zavadil, Radka Štěpánová, MUDr. Věra Horská, Hana Martincová, Šárka Dostálová, Lenka Daňhelová. Adresa redakce je totožná s adresou vydavatele.

Arnika zahájila projekt Sovy do škol

Arnika připravila pro pražské děti ekovýchovný projekt s názvem „Sovy do škol“. Jeho hlavním cílem je motivovat žáky k aktivní ochraně přírody, zvýšit jejich znalosti o sovách a také jejich povědomí o chování k chráněným a poraněným zvířatům. Za jeho zrodem stojí dobrovolnice Arniky - Veronika Voldřichová, která byla nadšená letošní lednovou schůzkou Arniky, kde Věra Malátková z Klubu ochrany dravců a sov povídala o životě sov. Návštěvníci měli navíc možnost si živou sovu - konkrétně handicapovanou sovu pálenou - pohladit. Nápad se Veronice natolik zalíbil, že se rozhodla zprostředkovat tyto zážitky i pražským dětem. Protože dřívější přednášky slavily úspěch a za nimi, kromě nových znalostí dětí, byly i jejich rozzářené oči, rozhodli jsme se připravit ucelený projekt pro školní rok 2003/2004. Podařilo se na něj získat grant od Magistrátu hl. m. Prahy a letošní prázdniny jsme zasvětili přípravné fázi, aby v září mohly začít přednášky.

Pro pražské děti jsme připravili celkem 25 přednášek o životě sov žijících na území České republiky. Na žádné besedě samozřejmě nesmějí chybět živé sovy (výr velký, sova pálená, puštká obecná), které si děti mohou pohladit. Po přednášce následuje krátký test získaných znalostí a každý, kdo správně odpoví, dostane malý dárek (Malé Soví pexeso). Všechny děti pak obdrží na památku stolní rozvrh hodin s kontaktními místy, na která se mají obrátit, pokud naleznou poraněného živočicha. Současně se budou

Sovy do škol se snaží dostat Arnika prostřednictvím stejnojmenného projektu. Děti si mohou živé ptáky pohladit a podržet si je na ruce. Pro mnohé je to nevšední zážitek.
Foto Arnika: Milan Kylar

moci zapojit do výtvarné soutěže.
„Bylo úžasné sledovat děti, když

CÍL PROJEKTU:

- motivovat děti k aktivní ochraně životního prostředí
- doplnit jejich znalosti o sovách
- zvýšit právní povědomí dětí o chování k chráněným a poraněným živočichům

se setkaly třeba se sovou pálenou skutečně v bezprostřední blízkosti. Nosily si ji na ruce a většinou byly překvapené, že je sova tak lehká. Pro mnohé z nich to bylo první setkání se živou sovou v životě. Bylo hezké pozorovat jejich rozzářené tváře, když hladily ptáky po peří. Každý si chtěl sáhnout,“ sdělil své dojmy z přednášek mluvčí Arniky Marek Jehlička.

Dětem, které se zúčastnily přednášky, pak další program nabízí výpravu za sovami (předpokládáme

min. 12 výprav v období leden - únor 2004). Výprava se uskuteční do míst předpokládaného výskytu sov, která se nalézají v blízkosti jejich školy. Děti se v doprovodu Arniky a ornitologů pokusí přivábit volně žijící sovy nahrávkou soviho houkání. Výprava má za cíl zjistit, zda v dané části Prahy žijí sovy (příp. určit druhy). Zážitky z přednášky a výsledek večerní výpravy pak mohou děti výtvarně zpracovat. Myslíme však i na ty děti, které se našich přednášek zúčastnit nemohou. Pro ně je připravena výtvarná soutěž Naše sovy, která bude mít uzávěrku 31. 1. 2004. Soutěž je rozdělena do několika kategorií a nejhezčí výtvarné práce pak budou vystaveny v Muzeu Policie České republiky v Praze 2 od 22. 3. 2004 do 25. 4. 2004.

K projektu jsme již vydali Malé soví pexeso, několik druhů rozvrhů hodin s kontakty na záchranné stanice a připravujeme k vydání Soví
(pokračování na str. 3)

Uvnitř listu:
2
O spalovně s tajemníkem Lysé

4
Ministr slíbil spojenectví v kauze N. Heřminovy

5
Vyškovská spalovna je jedna z nejhorších

6
Co dělat, když se kácí stromy

Motto Arniky: „Vzdálili se lidské srdce od přírody, zatvrdli se. Nedostatek úcty k tomu co roste, co je živé, rychle povede také k nedostatku úcty k lidem.“

V souvislosti s kauzou spalovny nebezpečných odpadů v Lysé nad Labem prezentoval názory města většinou tajemník místního úřadu Ing. Miloš Dvořák. Ten na jedné straně dává zapravdu Arnice a je rád, že Arnika problém kontaminace dioxiny otevřela, na druhé straně podle něj prý dioxiny nejsou tak nebezpečné, protože za život sníme jen málo (kontaminovaných) bažantů. Vypravili jsme se tedy do Lysé za panem Dvořákem, abychom zjistili, co si o celé kauze opravdu myslí...

Mohl byste prosím na úvod shrnout postoj města ke spalovně nebezpečných odpadů?

Město má se spalovnou pouze starosti. Veřejné mínění samozřejmě určitou váhu má a někteří občané jsou velice aktivní a zdůrazňují především zápornou stránku.

Je zde dluh přes 20 miliónů, konkurz na bývalého provozovatele, odpor místních občanů (Lysin), opakovaně zjištěné nedostatky v oblasti nakládání s odpady... A z toho všeho vyplývající nelichotivý obraz města ve sdělovacích prostředcích... Nemyslíte, že by městu bylo bez spalovny lépe?

To nedovedu posoudit po faktické stránce. Po pocitové stránce určitě ano. Ale je potřeba k tomu přistoupit z racionálního hlediska. Jestliže zastupitelstvo v roce 1996 řeklo ano, jsme ochotni zde spalovnu trpět, přičemž dodavatelská firma garantovala hodnoty (škodlivých látek, pozn. red.) na evropské úrovni, těžko je teď myslitelné říci: my zde spalovnu nechceme. A to přesto, že se zastupitelstvo dvakrát vyměnilo. Na jedné misce vah jsou náklady ve stovkách miliónů korun, na druhé zdraví občanů. Z ekonomického hlediska je asi lepší dotáhnout spalovnu na přijatelnou úroveň než odepsat investici. Výsledky posledního měření emisí (29.-31.7.2003) už by měly být dostatečným argumentem, že se situace zlepšuje.

Jaké jsou přínosy spalovny, že převáží všechna negativa, se kterými se musí město potýkat?

Měli jsme teď se spalovnou dva, tři měsíce starostí. Ale tím, že se město účastní aktivně konkurzního řízení, je velká naděje, že značná část peněz bude městu vrácena...

Pokusím se otázku zformulovat jinak. Jaký je tedy přínos spalovny pro město?

To nedokážu exaktně ocenit, protože jak víte, v Lysé nad Labem není žádná nemocnice. A tím, že se spalovna zaměřila z 65 % na spalování nemocničního odpadu, bezprostřední přínos pro město tady nevidím.

Arnika zveřejnila výsledky rozborů tzv. dioxinového kohouta. Na základě těchto rozborů vzniklo podezření, že zvířata v Lysé nad Labem jsou kontaminována toxickými látkami – dioxiny a PCB. Výsledky dalších rozborů zadané městem toto podezření potvrdily. Některé rozborů (bažant)

Podívejte se, pane Dvořáku: Toto jsou průměrné koncentrace dioxinů v evropských zemích a také tyto koncentrace jsou v Lysé. Pořád si myslíte, že to není problém? Foto Arnika: Marek Zavadiš

vyšly dokonce podstatně hůře než rozborů prvního kohouta. Shodnete se s námi na tom, že kontaminace živočichů v Lysé nad Labem je závažný problém?

Otázkou je, jestli 15 pikogramů je závažné znečištění. Jedna televize ze mě například páčila, jestli nás tato hodnota nějak výrazně zviklala v našem přesvědčení, že to tady není zase tak špatné. Musím říct, že nezviklala, ale do určité míry vnitřně znejistěla. S určitým napětím jsme tedy očekávali rozborů půdních vzorků.

Znamená to, že město nechá udělat i rozborů na polychlorované bifenylly?

Já myslím, že teď dost aktivně vystupuje krajský úřad a určitě to tak bude, aby obrázek, který požadujete, byl kompletní. Tyto rozborů určitě budou muset být.

V tisku jste několikrát zlehčil výsledky rozborů s tím, že se málokdo živí ulovenými bažanty a zajíci či drůbeží. Podle Vás je tedy v pořádku, že některá zvířata v Lysé obsahují nemalé koncentrace toxických látek?

To je otázka, která zatím pořád visí ve vzduchu. Jak jsem již řekl, vnitřní pochybnosti zmizely, ale otázky pro odborníky přetrvávají.

Mě to překvapilo, že to považujete za normální...

Ne, ne, ne. Ale když se podíváte, čím se živíte vy, kam chodíte nakupovat...

DVOŘÁK: MĚSTO MÁ SE SPALOVNOU POUZE STAROSTI

Jak moc závažný podle Vás je problém znečištění toxickými látkami?

Myslím si, že v této chvíli moc ne. Asi ne na to, aby se vyvolávaly nějaké bezprostřední reakce nebo rozpoutávaly vášně. A speciálně výsledky půdních vzorků mě utvrdily v názoru, že situace tady je zrovna tak dobrá nebo špatná jako kdekoli jinde. Z hlediska dlouhodobých perspektiv budeme respektovat závěry a doporučení odborníků, ke kterým dospějí ve studii, zadávané krajským úřadem.

Jedna věc jsou rozborů půdy, druhá věc jsou rozborů živočišných vzorků. Další věc je, že město nenechalo udělat rozborů na polychlorované bifenylly (PCB), ale pouze na dioxiny. Jedna otázka je, proč město nenechalo udělat rozborů i na PCB? Druhá část otázky je, jestli si uvědomujete, že interpretace míry kontaminace je zavádějící, protože nezohledňujete jeden významný kontaminant?

Bylo nám odborníky doporučeno objednat dioxinovou analýzu, tak jsme ji objednali. Ale já si myslím, že tento nedostatek lze napravit a že laborator je schopna to dodat, protože vzorky jsou laboratorů uchovávané.

Já měl za svůj život jednoho kohouta z domácího chovu...

Podle Vás tento argument ospravedlňuje znečištění ve městě?

Ne, není to argument. Samozřejmě jsme kontaktovali lidi ze Státního zdravotního ústavu a ti nám sdělili, že to, co je na pultech běžných obchodů, je podle zákona potravina. To, co si vypěstujete na zahrádce či z vlastního chovu, to už podle nich potravina není.

Vy si myslíte, že chovatelé, kteří chovají drůbež pro vlastní potřebu si nezaslouží ochranu města, aby mohli konzumovat čisté potraviny?

To je otázka, na kterou Vám asi nebudu moci odpovědět. Do jakých sfér ochrana zabíhá? Ze stejného titulu bychom museli zakázat v celém městě kouřit, protože kouření způsobuje rakovinu, zakázat v celém městě alkohol, protože alkohol je metla lidstva a za třetí bychom museli zakázat grilování, protože jsem snědl více grilovaného masa než domácích slepic...

Rozdíl je v tom, že příklady, které jste vyjmenoval, jsou příklady poškozování zdraví na základě svobodného rozhodnutí každého člověka. Ale ti lidé nechovají drůbež s tím, že bude obsahovat toxické látky...

A tím se dostáváme k meritu věci. Obdrželi jsme nyní výsledky půdních rozborů a ejhle... hodnoty jsou stejné jako všude jinde. Otázka je, jakou cestou se to dostává do té drůbeže. Co se stalo na cestě mezi půdou a drůbeží..?

Myslíte si, že kdyby kraj nepovažoval kontaminaci místních živočichů za závažný problém, investoval by zhruba půl milionu korun do dalšího monitoringu?

To nevím. Na ten problém vážnosti se můžete dívat ze dvou stran. Zaprvé, že je to vážnost veřejného mínění, respektive situace, která se kolem toho mediálně vytvářela. Nebo, že je považováno za vážné to znečištění. Já to pořád chápu jako právo veřejnosti na pravdivé informace... Ve městě nejsou žádní odborníci, kteří by to během 14 dnů všechno vyřešili. Tak proto je potřeba dát do toho hodně peněz. Ne, že by to tady krajský úřad považoval za tak zamořené, ale proto, že ty jednotlivé rozborů stojí hodně peněz.

Je podle Vás dobře, že Arnika upozornila na problém kontaminace toxických látek a odstartovala tak další průzkum?

Určitě. Osobně mi to přineslo dosti značné komplikace. Radní mě navíc pověřili stykem s novináři, takže to mám z obou stran. Přes zmíněné komplikace a někdy nepřijemný pocit na tiskových konferencích jsem rád, že se tohle celé rozpoutalo, protože by se jinak nikdy neuvolnily tak velké finanční prostředky, aby se zjistilo, co se děje. A kriticky bych na adresu spalovny řekl

jednu věc. Ještě před spuštěním provozu měli udělat studii, která by prokázala míru znečištění a od toho odvíjela další kroky... Ale abych se vrátil k odpovědi, jsem rád, že se to teď vyjasňuje. Někteří obyvatelé sice byli rádšně vystrašení, ale myslím, že to bude určitý mezník ve vývoji. Je to určitě dobrý tlak proti spalovně, která začala intenzivně pracovat na vyladění technologie. **Míru kontaminace zdejších obyvatel dioxiny by přesněji odhalily rozborů krve, což je metoda, kterou si zvolili lidé žijící v okolí Spolany Neratovické. Nabídne město svým obyvatelům také takovou možnost zjistit, jak na tom skutečně jsou?**

Já si myslím, že to bude součástí toho monitoringu. Moje myšlenka to byla od začátku. Již v prvním týdnu jsem se snažil získat nějaká data o dlouhodobém vývoji zdravotního stavu obyvatel. Když jsem se dozvěděl, že k nadměrným výsledkům stačí 20 mililitrů krve, velmi mě to potěšilo. Vzhledem k tomu, že člověk stojí na vrcholu potravního řetězce, je důležité, co v sobě má každý z nás. Otázka ovšem je, jestli jsme to do sebe dostali z těch zajíců či bažantů nebo z toho grilování masa.

Marek Jeblíčka

(pokračování ze str. 1)

kvarteto (vč. naučné brožurky o sovách). Zprovoznili jsme webové stránky www.sovy.cz, které pro nás připravil Antonín Slejška. Na projektu s námi spolupracuje řada partnerů a díky nim se daří projekt rozšířit nad zamýšlený rámec - např. v únoru 2004 proběhne v ZOO Praha Měsíc sov a v jarních měsících Den pro Arniku. Muzeum Policie ČR nám zase poskytlo výstavní prostory k vyhodnocení soutěže Naše sovy a pro zpřístupnění výsledků veřejnosti. Zde proběhne 22. 4. 2004 aukce vystavených výtvarných děl dětí. Výtěžek bude věnován na realizaci projektu „Naučná ornitologická stezka v Praze.“

Sovy z České Třebové nyní našly svůj přechodný domov ve voliérách v Jedličkově ústavu. Peníze na jejich výrobu poskytla Nadace na ochranu zvířat. „Líbí se nám, že je projekt zaměřen na osvětu a vzdělávání školní mládeže. Snažili jsme se tedy pomoci tam, kde to bylo třeba,“ uvedla ředitelka Nadace na ochranu zvířat Ing. Romana Šonková.

Na Vyšehradě v Jedličkově ústavu teď mohou probíhat přednášky pod širým nebem pro ty zájemce, kteří se přednášek na vybraných školách nemohli zúčastnit a mají o ně velký

zájem. Termín takové přednášky si mohou zájemci sjednat na telefonu **603 726 737** s vedoucí projektu paní Veronikou Voldřichovou, nebo přes webovou stránku www.sovy.cz. Na této webové stránce je možné vyhledat bližší informace k přednáškám a k soutěži a je zde také přehled volných termínů přednáškových dnů.

„Základní školy a gymnázia nás mohou kontaktovat a sjednat s námi zapojení své školy do projektu“ říká Veronika Voldřichová, která si pochvaluje, jakého přijetí se sovám na různých školách dostává. „Například ředitelka ZŠ v Satalicích v Praze 9 rozhodla, že přednášky se zúčastní všichni žáci její školy, protože děti mají o ukázky živých sov veliký zájem a vedení školy chce vyhovět všem dětem bez rozdílu. Myslím si,“ pokračuje paní Voldřichová, „že záleží především na vedení škol, jak dětem umožní prohloubit zájem o mimoškolní činnost. Pokud je škola vstřícná, jako ta v Satalicích, přednáška padne na úrodnou půdu, protože děti se o živá zvířata velmi zajímají. A sovy jsou tajemná, zajímavá a málo známá zvířata. Přes zájem dětí o sovy je už jenom krůček k pochopení, jak můžeme chránit životní

prostředí. Že to děti dobře chápou a mají zájem v takovém vzdělávání pokračovat – to vidíme jasně na každé jednotlivé přednášce. Takový

zájem dětí nás moc těší. Právě pro ně sdružení Arnika projekt Sovy do škol realizuje.“

Lenka Mašková

Arnika chrání sovy podporou Natury 2000

Arnika podporuje vytvoření soustavy Natura 2000, jejíž speciální část je určena pro ochranu ptáků. Kromě lobbyingu na národní a mezinárodní úrovni přímo propagujeme Naturu ve dvou navržených oblastech ochrany ptáků Labské Pískovce a oblast pod názvem Heřmanské stavy – Odra – Poolší.

Jaké sovy jsou chráněné Naturou 2000	Oblasti Natury 2000, kde žijí sovy
Výr velký	Doupovské hory údolí Otavy a Vltavy Broumovsko Křivoklátsko Labské pískovce
Puštík bělavý	Beskydy
Kulíšek nejmenší	Třeboňsko Šumava Boletice údolí Otavy a Vltavy Beskydy Křivoklátsko
Kalous pustovka	Komárov
Sýc rousný	Šumava Krkonoše Jizerské hory Třeboňsko Novodomské rašeliníště - Kovářská Východní Krušné hory

AKTUALITA

Druhé čtení novel zákonů o ochraně přírody a krajiny, o zacházení s geneticky modifikovanými organismy, o vodách a o vnitrozemské plavbě, přineslo záplavu pozměňovacích návrhů, které směřovaly k omezení platnosti zákona o ochraně přírody a k vyloučení, či omezení možnosti občanských sdružení účastnit se správních řízení v oblasti ochrany životního prostředí.

Ladislav Skopal (ČSSD) navrhl úplné zrušení §70 zák. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, který tuto účast umožňuje. Poslanec Zajíček (ODS) ji navrhl omezit pouze na územní řízení (a vyloučit tak veřejnost např. z řízení o kácení stromů či o výjimkách z ochrany druhů či chráněných území). Poslanci Pešán (ODS) a Bielez (US-DEU) zase navrhli veřejnost vyloučit z řízení podle zákona o geneticky modifikovaných organismech. Poslanec Šehoř (ODS) navrhuje, aby všechny stavby, schválené v územních plánech jako „veřejně prospěšné“, měly automaticky výjimku ze zákona o ochraně přírody a krajiny, poslanec Schling (ČSSD) navrhl totéž pro mezinárodní vodní

POSLANCI ZAÚTOČILI NA OCHRANU PŘÍRODY A PRÁVA OBČANSKÝCH SDRUŽENÍ

Občanská sdružení podpořila řada osobností, mimo jiných i Šimek s Bubílkovou

cesty. A konečně, zemědělský výbor prosadil do vládního návrhu zákona o vodách pozměňující návrh, který ze zákona o ochraně přírody a krajiny vyjímá údržbu koryt a břehů vodních toků a nápravu povodňových škod.

Nevládní organizace pochopitelně nenechaly tyto návrhy bez povšimnutí. Arnika spolu s Hnutím Duha zpracovala analýzu těchto návrhů, kterou ihned zaslala poslancům. Ekologický právní servis a Zelený kruh zorganizovaly sběr podpisů pod prohlášení nevládních organizací, které odmítají omezení práv veřejnosti. Během týdne se k tomuto prohlášení přihlásilo kolem 60 statostů, 120 organizací a 60 jednotlivců, včetně známých osobností jako Petr Uhl, Jan Ruml či Zuzana Bubílková a Miloslav Šimek. Ve středu 29. října zorganizovaly Arnika a Hnutí Duha protestní setkání zástupců nevládních organizací před Sněmovnou. Zástupci Arniky, Hnutí Duha a Zeleného kruhu předali prohlášení předsedovi Sněmovny Lubomíru Zaorálkovi.

V době, kdy toto píší, ještě nevíme, jak pozměňovací návrhy dopad-

ly při hlasování. Pouze u vodního zákona již známe výsledek. Platnost zákona o ochraně přírody byla skutečně omezena, byť méně, než předpokládal návrh zemědělského výboru. Správci toků tak budou moci bez správních řízení odstraňovat povodňové škody a udržovat průtočný profil koryta mimo chráněná území. Mezi tyto činnosti však správci toků často zahrnují rozsáhlé stavební rekonstrukce opevnění břehů, odtěžování štěrků z říčního koryta apod. Občanská sdružení schváleným návrhem ztrácí možnost se k těmto činnostem vyjadřovat, navíc se o nich ani nemusí dozvědět.

Jak dopadly ostatní, ve svých důsledcích ještě destruktivnější návrhy, zatím nevíme. Ať už však dopadly

Členové Amiky si před Poslaneckou sněmovnou svázali ruce řetězem, aby tak demonstrovali, jak bude vypadat občanská společnost, pokud projde návrh poslance Ladislava Skopala (ČSSD).

FOTO Ekolist: Jan Stejskal

jakkoli, útoky na ochranu přírody a práva občanských sdružení tím jistě neskončily. Občanská sdružení však prokázala vůli a schopnost přírodu i práva občanů hájit a ukázalo se, že v tom nejsou sama - počet starostů a zastupitelů, kteří ve velmi krátké době občanská sdružení podpořili, o tom svědčí zcela jasně.

Ing. Vlastimil Karlík

Sovy ve školách sklzejí velký úspěch, děti jsou z nich nadšené.

Občanská sdružení musela vyjít do ulic bránit svoje práva.

Od roku 1992, kdy byl v České republice přijat na svou dobu velmi kvalitní zákon o ochraně přírody a krajiny, mají nevládní organizace možnost využívat ve své činnosti velmi silný právní nástroj – účast ve správních řízeních. Přestože v Arnice jsou správní řízení především doménou programu Veřejnost a životní prostředí, podařilo se v poslední době dosáhnout několika úspěchů i programu Ochrana přírody ve spolupráci s ostravskou pobočkou Arniky.

Program Ochrana přírody se soustřeďuje na správní řízení v územích, která s největší pravděpodobností budou součástí soustavy evropských chráněných území Natura 2000. Na Ostravsku se jedná o budoucí oblast ochrany ptáků Heřmanské stavy – Poolší, do které patří i unikátní hraniční meandry řeky Odry, o kterých jsme psali v minulých číslech.

Chráníme obojživelníky

Při správním řízení o těžbě šterkopísku v katastru obce Dolní Lutyně bylo naším cílem zajistit ochranu obojživelníků. Do rozhodnutí se nám podařilo prosadit povinnost pro investora zřítit na okrajích lokality tůňky pro jejich rozmnožování. Nebylo to úplně jednoduché – biologický průzkum se o žádných obojži-

ARNIKA CHRÁNÍ PŘÍRODU I FORMOU SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ

velnicích nezmiňoval. Podařilo se nám však investora při ústním jednání přesvědčit pomocí argumentů vycházejících ze znalosti místních podmínek i díky tomu, že investor má zkušenosti z jiných území. V podobných případech je však nesmírně důležité dohlédnout i na skutečnou realizaci a uskutečnění podmínek přímo v terénu. V červenci jsme zjistili, že stavba tůňek již započala.

Chráníme stromy

V případě kácení stromů v Petrovících u Karviné jsme bohužel v době projednávání nebyli přihlášení k účasti v řízeních. Po podání přihlášky do správních řízení jsme byli obesláni rozhodnutím o povolení kácení 26 lip malolistých a 5 vrb křehkých, které vydal Obecní úřad Petrovice u Karviné z důvodu stavby silnice. V případě, že na stavbu silnice bude vydáno stavební povolení (což je předmětem jiného řízení), bude kácení nezbytné. V odvolání, které jsme zaslali Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, jsme však požadovali, aby případné kácení bylo provedeno mimo vegetační období. V původním rozhodnutí totiž bylo uvedeno, že „...je výjimečně možno přistoupit ke kácení ve vegetačním období.“ Naštěstí nám i v tomto případě úřad vyhověl a změnil svůj výrok tak, že

kácení může být provedeno pouze v době vegetačního klidu, tedy od 01.10 do 31.03.

Třetí případ je z trochu jiného soudku. Byli jsme občany upozorněni na kácení vzrostlých stromů v Dolní Lutyni, které proběhlo na přelomu března a dubna v roce 2002. Přímo na Obecním úřadu v D. Lutyni jsme zjistili, že povolení bylo vydáno na kácení v souvislosti s těžbou šterkopísku, která v době vydání rozhodnutí byla pouhou spekulací. Teprve 20.11.2002 vydala obec D. Lutyně veřejnou vyhlášku – územní rozhodnutí k dané lokalitě a vyvěsila ji na úřední desce obce. Tento postup nám umožnil podat podnět k prošetření v dané věci na obec Dolní Lutyně a dát jej na vědomí mj. i České inspekci životního prostředí (ČIŽP), oblastní inspektorát Ostrava. Protože jsme se již mezitím skontaktovali s terénními biologii, poukázali jsme v podnětu na výskyt řady chráněných druhů, mj. i na výskyt brouka páchníka hnědého – prioritní druh v rámci Natury 2000. Tato informace opět nebyla uvedena v biologickém hodnocení, o které se povolení ke kácení opíralo. Na základě šetření ČIŽP jsme byli vyzváni k doplnění informací uváděných v podnětu – kdo konkrétně může doložit a prokázat výskyt námi uváděných chráněných druhů živočichů.

Kontakty na terénní biologii pak inspekce využila ke zjištění skutečného stavu věcí. Dále inspekce svolala místní šetření na místě samém, za účasti investora a zpracovatele biologického hodnocení. Na místě bylo zjištěno, že investor má v úmyslu v dalších fázích těžby vykácet asi 300 m dlouhý pás vzrostlých stromů a keřů (bývalá rybníční hráz). Svůj požadavek na další kácení zdůvodnil snadnějším přístupem k těžebním prostorům. Po místy ostré diskusi jsme nakonec dospěli ke kompromisnímu řešení – investorovi budou postačovat pouze dva průpichy ve stromořadí, každý o šíři 25 m. Zástupci sdružení Arnika se budou podílet na výběru stromů, které zůstanou zachovány a které budou pokáceny z důvodu vzniku průpichů. Konečný efekt – místo cca 300 m bude vykáceno cca 50 m a zůstane zachován biotop (staré tlející stromy) pro vývoj páchníka hnědého.

Uvedené případy představují jen zlomek práce z oblasti účasti ve správních řízeních. Je to práce časově náročná – včas se přihlásit, zjistit stav věci z podkladů či na místě, účastnit se místních šetření, psát vyjádření atd. Právě s touto skutečností někdy organizace ochrany přírody počítají a mají snahu nevládní organizace zahrát, anebo počítají s tím, že jim něco unikne a orgánům ochrany přírody to projde. Velkou roli pro úspěšnou účast ve správních řízeních mají nejen právní vědomosti, ale především místní znalosti, aktuální informace z terénu a věcný, konstruktivní, ale důsledný přístup při jednání s investorem.

Jan Hartl, Vlastimil Karlík

Téměř dva a půl tisíce lidí podpořilo Novohěřminovské připojením svého podpisu pod petici Za zachování Nových Heřminov. Vesnici v podhůří Jeseníků, v níž žije 260 obyvatel, se na červnovém zasedání rozhodli krajszí zastupitelé obětovat protipovodňové ochraně města Krnova a několika obcí. Vsi tak hrozí, že skončí na dně přehrady. „V petici žádáme o pozastavení rozhodování o stavbě přehrady v Nových Heřminovech do doby, než budou posouzena alternativní protipovodňová opatření, řešící protipovodňovou ochranu celého povodí Opavy, dále zpracování ucelené studie protipovodňových opatření a objektivní posouzení všech variant protipovodňové ochrany v povodí řeky Opavy,“ shrnuje požadavky petičního výboru Lenka Daňhelová ze sdružení Arnika Ostrava.

K sepsání petice vedla zástupce tří sdružení skutečnost, že správce toku, Povodí Odry, stále rozpracovává tuto jedinou variantu protipovodňové ochrany, aniž by se seriózně zabýval jinými alternativami, které by řešily ochranu obyvatel před povodněmi v celém povodí. „Přehrada v Nových Heřminovech by za ideálních podmínek, které však při povodních nikdo není schopen zaručit, ochránila něko-

lik obcí a město Krnov níže na toku. Na protipovodňovou ochranu však mají právo i lidé žijící na horním toku Opavy i na řece Opavici. Právě tam napáchaly povodně v roce 1997 obrovské škody,“ uvádí Daňhelová.

Snahy Arniky Ostrava o zachování Nových Heřminov podpořil také ministr životního prostředí Libor Ambrozek. Tomu aktivisté předali

2500 PODPISŮ A SLIB SPOJENECTVÍ OD MINISTRA V KAUIZE NOVÉ HEŘMINOVY

otevřenou výzvu, v níž apelují na to, že je nejvyšší čas začít se zabývat skutečnou protipovodňovou ochranou. „Máte v nás spojení,“ prohlásil ministr Libor Ambrozek poté, co převzal výzvu Arniky. Zároveň doplnil, že jeho úřad bude proti přehradám vystupovat ve vládě i při jednání s ministerstvem zemědělství. Ambrozek to zdůvodnil tím, že ministerstvo životního prostředí nebude podporovat tak tvrdá opatření, jakými jsou přehrady, ale taková protipovodňová řešení, která jsou k přírodě šetrná.

Obec Nové Heřminovy na Bruntálsku stojí v místě, kde by měla být postavena přehrada chránící před povodněmi níže položené obce a především město Krnov, ležící na řece

Opavě. Těto stavbě, jež je v tzv. veřejném zájmu, padne za obět 150 domů, o svůj domov přijde 260 obyvatel vesnice. „Obyvatelé Heřminov jsou převážně starší lidé, kteří na venkově prožili téměř celý život. Budou-li tyto lidé proti své vůli přesídlení, ztratí tu nejzákladnější jistotu a smysl života,“ upozorňuje Daňhelová.

Pokud vám není lhostejný osud obyvatel Nových Heřminov a chtěli byste je nějakým způsobem podpořit, můžete připojit svůj podpis pod petici již naleznete na adrese <http://berminovy.arnika.org/petice.shtml>. Informace o celé kampani „Za záchranu řeky Opavy“ naleznete na stránkách <http://berminovy.arnika.org>.

Lenka Daňhelová

Sdružení Arnika zveřejnilo studii o spalovně nebezpečných odpadů ve Vyškově, která patří mezi tzv. velké zdroje znečišťování ovzduší. Jejím provozovatelem je společnost Ekotermex, a.s. Vyškov a vznikla v roce 1991. Areál spalovny se nachází v rozšířené průmyslové oblasti na okraji Vyškova směrem k obci Pustiměř. Kapacita spalovny je 2900 t odpadu za rok. Studii zpracovali RNDr. Jindřich Petrlík, vedoucí programu Toxické látky a odpady Arniky, a Radka Štěpánová, vedoucí Arniky Vyškov.

Studie se zaměřila především na analýzu vlivu spalovny na životní prostředí. „Trochu oříšek pro nás bylo získat vstupní data,“ řekla Radka Štěpánová. „Informace o škodlivinách vypouštěných spalovnou nebezpečných odpadů ve Vyškově jsou totiž dokonce i pro obyvatele Vyškova stěží dostupné. I přes prohlášení společnosti na jejích internetových stránkách reaguje Ekotermex na žádosti občanů odmítavě s odůvodněním, že nemá čas věnovat se jednotlivým žádostem občanů. Museli jsme proto vycházet z informací poskytnutých na základě žádostí o informace adresovaných České inspekci životního prostředí,“ uvedla Štěpánová.

Zpracovatelé neměli k dispozici aktuální data, takže museli vycházet z měření z roku 2001. Spalovna Ekotermex Vyškov podle těchto dat přesahuje na všech třech jednotkách limit pro dioxiny v kouřových plynech spaloven odpadů, platný od 1. ledna 2003. A to mnohonásobně.

Bohužel na žádosti o informace od veřejnosti spalovna nereaguje ani co se týče sdělení, jak má snížit emise škodlivin do ovzduší. Nicméně z naměřených dat je patrné, že Ekotermex Vyškov měl již od roku 2000, kdy byl do české legislativy zaveden emisní limit

PODLE STUDIE ARNIKY PATŘÍ SPALOVNA VE VYŠKOVĚ MEZI NEJHORŠÍ V ZEMI

pro dioxiny, plánovat dovybavení spalovny dioxinovým filtrem.

A jak je na tom Ekotermex ve srovnání s ostatními spalovnami z hlediska emisí dioxinů? Technologická část dodaná firmou Kettenbauer byla v roce 2000 jedenáctá nejhorší, v roce 1999 nejhorší a v roce 2001 šestá nejhorší. Hoval GG 24 byla v roce 2001 jedenáctá nejhorší. Muflovací pec MP 150 měla čtvrtou nejvyšší koncentraci dioxinů naměřenou v roce 2001 u českých spaloven odpadů. Z hlediska celkového množství produkováných dioxinů pak byla spalovna jako celek osmá nejhorší v České republice (viz tabulka).

Nelze se tedy divit, že celkový závěr studie není pro vyškovskou spalovnu nijak povzbudivý. Píše se v něm doslova: „I přes neúplnost dostupných dat lze konstatovat, že spalovna Ekotermex

Vyškov patří mezi nejhorší zařízení svého druhu v České republice. Nepochybně patří také k významným zdrojům znečištění ovzduší Vyškova a okolí,

obzvláště perzistentními organickými látkami (tedy dioxiny a látkami s podobným efektem).“

Marek Jeblička

U příležitosti mezinárodního Dne alternativ ke spalovnám označila Arnika vyškovskou spalovnu nápisem „POZOR! Zde se mohou vyskytovat ve zvýšeném množství látky, které jsou rakovinotvorné a poškozují imunitní systém.“

Foto Arnika: Radka Štěpánová

Srovnání spaloven odpadů v České republice podle emisí dioxinů v roce 2001. Prvních deset nejhorších spaloven je zvýrazněno tučně, na konci tabulky jsou zeleně zvýrazněny spalovny s nižšími naměřenými koncentracemi než je stanovený emisní limit. Zdroj dat: ČIŽP.

c (ngTEQ/m ³) koncentrace v kouřových plynech	m (gTEQ/r) celkové emise dioxinů za rok	Spalovna odpadů:	c (ngTEQ/m ³) koncentrace v kouřových plynech	m (gTEQ/r) celkové emise dioxinů za rok	Spalovna odpadů:
18,285	0,0629	ČKD Praha DIZ a.s.	0,515	0,0073	EMSEKO s.r.o., Zlín
8,7	0,025	SPL, Jablonec nad Nisou	0,5	0	Rumpold s.r.o., Strakonice
7,3	0,16	ICN a.s., Roztoky u Prahy	0,47	0,006	ELO HK s.r.o., Hradec Králové
6,95		EKOTERMEX, Vyškov MP 150	0,439	0,0078	ŽDB a.s., Bohumín
6,8	0,04	NsP Karviná	0,404	0,003	Nemocnice Liberec
6,1		EKOTERMEX, Vyškov, Kettenbauer	0,39	0,003	IKEM, Praha
4,35	0,007	Nemocnice Bulovka, Praha	0,368	0,005	EKOANO s.r.o., Žatec
3,8	0,04	FN Motol, Praha	0,368	0,0059	NsP Kadaň
3,76	0,003	Snaha Brtnice	0,35	0,002	Hamzova dětská léčebna Luže
3,73	0,0634	Nemocnice Olomouc	0,3065	0,0049	ESMO Mohelnice s.r.o., Mohelnice
3,2	0,02	EKOKOMBEK s.r.o., České Budějovice	0,2893	0,0007	Nemocnice Břeclav
2,2		EKOTERMEX, Vyškov, Hoval GG24	0,288	0,0011	DESTRA Co., spol. s r.o.
2	0,011	LZ-Draslovka, Kolín	0,271	0,0039	SPO VP, Frýdek-Místek
1,92	0,05	Léčiva a.s., Praha	0,23	0,0023	IGTT a.s., Otrokovice
1,81	0,004	Motorpal a.s., Jihlava	0,2	0,0006	Státní oblastní nemocnice Trutnov
1,63	0,008	Okr. Nemocnice Znojmo	0,164	0,0006	Sporten a.s., Nové Město n. M.
1,6286	0,116	Aliachem o.z. Synthesia, Pardubice	0,164	0,0039	Farmak a.s., Olomouc
1,6	0,0052	Safina a.s., Vestec	0,15	0,0685	SAKO, Brno
1,6	0,026	Spalovna odpadu Plzeň s.r.o.	0,14	0,0005	Orlické nemocnice, Rychnov nad Kněžnou
1,31	0,0169	MEGAWASTE s.r.o., Prostějov	0,12	0,0016	ZKL, Klášterec nad Ohří
1,25	0,58	Termizo a.s., Liberec	0,112	0,016	DEZA a.s., Val. Mez.
1,238	0,0027	Okr. nemocnice Vsetín	0,096	0,0008	Nemocnice Pardubice
1,23	0,0026	Nemocnice s pol., Uherské Hradiště	0,08	0,0005	FN Plzeň
0,891	0,0087	Mogul servis, Kolín	0,076	0,0037	Spal. v.l. kalu Bicol a.s., Paskov
0,816	0,004	FN Hradec Králové	0,062	0,0004	MUS a.s., Most
0,79	0,0097	VOP 025, Šenov u Nového Jičína	0,054	0,0002	Knoflíkářský průmysl a.s., Žirovnice
0,773	0,008	Nemocnice Ústí nad Orlicí	0,026	0,001	ERS s.r.o., Ostrava
0,6	0,004	Nemocnice Mladá Boleslav	0,02	0,002	Aliachem a.s. MCHZ o.z., Ostrava
0,53	0,01	Spolek pro chem. a hut. výr. Ústí n.L.			

Arnika spolu s obecně prospěšnou společností Partnerství z Brna dokončila projekt „Zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů o životním prostředí“, který finančně podpořily program Phare - Access a Ministerstvo životního prostředí ČR. Cílem projektu bylo přiblížit lidem nové zákony na ochranu životního prostředí přijaté v rámci sladování české legislativy s Evropskou unií. Jedním z nejdůležitějších byl zákon o integrované prevenci znečištění. Ten umožní veřejnosti, aby se vyjádřila k podnikům, které se teprve budou stavět, ale i k těm, které již fungují.

„Zákon o integrované prevenci znečištění dává obcím i jednotlivým podnikům možnost vyjádřit se třeba ke znečišťování ovzduší či produkci odpadů podniky. To dosud nemohli. Ale

zároveň klade vysoké nároky na kvalitu jejich vyjádření a poskytuje jim prostor pouhých 30 dní na jeho vypracování. Chceme jim pomoci se na tuto možnost připravit,“ shrnul nejdůleži-

VEŘEJNOST MÁ NOVOU MOŽNOST, JAK OVVLIVNIT SVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

tější cíl projektu Martin Skalský z Centra pro podporu občanů sdružení Arnika.

Jako příklad, který funkci nového zákona demonstruje, si Arnika vybrala spalovnu odpadů v Mydlovarech na Českolubějovicu. „Jde o souhrnné zhodnocení vlivu stavby na životní prostředí. Spalovna bude hodnocena

z hlediska jejích emisí do ovzduší, a to včetně dioxinů a dalších toxických látek, šetrnosti nakládání s odpady či emisí škodlivin do vody. Bude hodnocena i celková úroveň použité technologie. Ke všem těmto otázkám mají možnost se během procesu vyjádřit i veřejnost a obce,“ uvedl RNDr. Jindřich Petrlík z Arniky.

Marek Jeblička

V sobotu 21. června proběhl druhý ročník cyklojízdy Posázavím po trase plánované dálnice D3. Startovalo se opět z Jílového u Prahy a zhruba 25 kilometrů dlouhá jízda byla zakončena na fotbalovém stadionu ve Václavících. Tam také následoval odpolední a večerní program – vystoupení Jiřího Dědečka, autorské čtení Michala Viewegha a koncert tábořské skupiny Starý psi a mladé kočky. Akce, kterou organizovalo Sdružení za občanskou činnost (SzaOČ) z Prahy ve spolupráci s místními sdruženími, se zúčastnilo přibližně padesát cyklistů.

V kauze „dé trojky“ pak došlo k dalšímu vývoji dne 11. září, kdy byl po dlouhém očekávání zveřejněn koncept územního plánu velkého územního celku okresu Benešov. Stalo se tak rok a čtvrt po původně plánovaném termínu. Přestože však bylo zveřejnění dokumentu o takto dlouhou dobu posunuto, první zprávy naznačují, že krajským hejtnem Petrem Bendlem slibované rovno-

CYKLISTÉ A UMĚLCI BOJOVALI PROTI DÁLNICI D3

cenné zahrnutí alternativní varianty nebylo dodrženo. Veřejnost má teď čas na seznámení se s předloženým materiálem. Dne 11. listopadu proběhnou v Benešově dvě veřejná projednání dokumentu a pak poběží měsíční lhůta na podávání připomínek,

námitek a stanovisek. Ve vztahu k osudu dálnice D3 jižně od Prahy se jedná o klíčový dokument – krajský zastupitelé jeho schvalováním budou rozhodovat o tom, zda se mezi Prahou a Tábořem bude stavět dálnice či rychlostní silnice a kudy nová

kommunikace povede. Zprávy z krajského zastupitelstva prozatím vyznívají ve prospěch dálnice.

Zatímco krajský zastupitelé pochází z různých koutů střeďo-českého kraje a většina z nich problematiku trasování dálnice D3 nezná z vlastní zkušenosti, místní politici zastávají téměř jednotný názor – dálnici tu nechceme. Počátkem července se řady odpůrců D3 rozšířily o další obec. Zastupitelé Jesenice, dlouholetého zastávce plánované dálnice D3, odhlasovali změnu postoje obce a vyjádřili svůj nesouhlas s výstavbou dálnice D3.

Počátkem července proběhlo připomínkové posouzení vlivu stavby rychlostní silnice R3 v úseku České Budějovice – hranice s Rakouskem na životní prostředí. Ačkoliv zpracovatel dokumentace potvrzuje to, že nová komunikace má být vedena v hodnotné krajině, kterou poškodí, přesto doporučuje stavbu k realizaci. Jihočeské organizace Calla, Jihočeské matky a Hnutí Duha České Budějovice proto materiál kritizovaly jako nepřesvědčivý. Upozornily též na to, že vzhledem k přeshraničním vlivům by se k záměru měli mít možnost vyjádřit též rakouští obyvatelé.

Ing. Petr Hrdina

Zastávka několika účastníků cyklojízdy v obci Lešany.

Foto: Petr Rybář

PŘED NAŠÍM DOMEM SE KÁCÍ – CO MÁM DĚLAT?

Po protestech stovek občanů a jednání členů ostravské pobočky Arniky zastavila na sklonku loňského roku Česká inspekce životního prostředí kácení stromů na Havlíčkově náměstí, v jednom z největších porubských parků. Odhalila závažné chyby v projektu a dokonce porušení zákona o ochraně přírody. Radnice dostala za úkol nechat projekt přepracovat a projednat jej s veřejností. Podle našich informací tak radnice učinila a chystá veřejné projednávání projektu. Zní to jako pohádka s dobrým koncem. Předcházelo mu ale úmorné vyjednávání a někdy i ostrá výměna názorů. Co tedy můžete udělat, kácí-li někdo ve vašem okolí stromy a vám připadá, že je to bezdůvodné a nesmyslné?

Důležité je, zda se jedná o skutečně masivní kácení nebo o porážení jednotlivých stromů, které například stíní lidem před okny. Doporučujeme zajít na radnici a zeptat se na důvod kácení. Nechce-li se s vámi nikdo bavit, nezbyvá než písemně podat žádost o informaci, na kterou vám musí úředníci odpovědět do 30 dnů. To je ovšem dlouhá doba

a mezitím mohou být všechny stromy pokáceny. Takže co dělat jiného?

Jednodušší situaci máte, jedná-li se o kácení ve vegetačním období, tedy jsou-li už stromy olistěné. K takovým zásahům musí být opravdu vážný důvod, takže nic nezkazíte tím, podáte-li podnět České inspekci životního prostře-

dí. Ta může kácení pozastavit a prošetřit jeho důvody. Pokud se jedná o rozsáhlejší kácení, trvejte na tom, že chcete, aby byl projekt projednán s obyvateli, kteří v lokalitě žijí. Jedině tak budete mít možnost do projektu zasáhnout. Obráťte se na sdružení, které ve vašem městě působí. Možná zjistíte, že o problému ví a má možnost do jeho řešení vstupovat – je účastníkem správního řízení. Pokud tomu tak není, nezoufejte a přihlaste se pod hlá-

vičkou občanského sdružení nyní – i když se vám třeba nepodaří zabránit kácení teď, může se vám do budoucna podařit zabránit dalším škodám.

Téměř vždy se dá něco podniknout. Pokud přesto nevidíte ze své situace východisko a máte dojem, že naše doporučení jsou příliš vágní a sami si s problémem neporadíte, obraťte se na naše Centrum pro podporu občanů.

Lenka Daňbelová

ilustrační foto

Foto: archiv

Arnika Děčín

Děčín ožil
cyklokarnevaelem

Přes osmdesát lidí se v pátek 19. září sešlo na Masarykově náměstí v Děčíně, kde byl krátce po 16. hodině zahájen proslavem „principála“ děčínský Cyklokarneval. Letošní akci připravilo sdružení Arnika ve spolupráci s Děčínskou koalicí pro cyklistickou a pěší dopravu.

„Chceme touto akcí podpořit letošní ročník Dne bez aut“, vysvětlil Kamil Repěš z Arniky a dodal: „Hlavním cílem dnešního Cyklokarnevalu je poukázat na fakt, že jsou práva chodců a cyklistů často ignorována a odsouvána do pozadí.“

Krátce po 16. hodině se lidé, povětšinou v karnevalových maskách, vydali organizovaným průvodem přes město. Cyklisté jeli podle předpisů po silnici a chodci šli s transparenty po chodníku. Za

zvuku píšťalek, afrických bubínků a různých chřestidel se přesouval dosti viditelný zástup na druhou stranu do Podmokel. Většina nezúčastněných kolemjdoucích podpořovala průvod máváním i slovně.

„Výjimkou byl řidič tmavého Mercedesu 1A35394, který do nás na značeném přechodu na Labském nábřeží agresivně najel. Naštěstí se nikomu nic nestalo“, uvedl jeden z organizátorů akce.

Cyklistický a pěší průvod ukončil svou pouť na Husově náměstí, kde si „principál“ vzal poslední slovo a rozloučil se s přítomnými přáním, že se všichni, a v ještě větším počtu setkají na příštím ročníku Dne bez aut. „Tato akce se mi moc líbila a myslím si, že Děčín nic podobného ještě nezažil“, řekla účastnice průvodu Hanka Pacinová z Mateřského centra Bělásek.

Kamil Repěš

Cyklokarnevaelem a průvodem městem podpořila děčínská pobočka Arniky Den bez aut. Foto Arnika: Miloslav Kliment

Arnika Ostrava

Arnika pořádala
Biojarmark NATURA 2000

Veřejný Biojarmark Natura se uskutečnil na nádvoří Střední zemědělské školy v Českém Těšíně v pátek 10. října. Pořádalo ho občanské sdružení Arnika Ostrava spolu se Střední zemědělskou školou a za výrazné podpory Svazu ekologických zemědělců PRO-BIO. Na jarmarku mohli zemědělci hospodářící ekologickým způsobem, tj. způsobem šetrným přírodě, předvést své výrobky či různé polotovary.

Celý projekt byl zaměřen na širokou laickou veřejnost, zejména pak mládež. Zúčastnila se ho celá řada vybraných žáků a studentů základních a středních škol v Českém Těšíně a okolí. Mimo to pozvání přijaly také dvě Střední zemědělské školy z Polska a jedna ze Slovenska. Děti si mohly celý den hrát a soutěžit v tématicky zaměřených disciplínách. Vyherce čekala skvělá odměna – projížďka na koni či v traktoru.

Návštěvníci se mohli zúčastnit i prezentace soustavy evropských chráněných území NATURA 2000. Čekaly je informační panely, informační materiály a své názory mohli vyjádřit v diskuzi. Naplnil se tak i jeden z hlavních cílů Biojarmarku – umožnit široké veřejnosti blíže se seznámit s tímto zajímavým a důležitým projektem.

„Občanské sdružení Arnika má zájem ukázat spoluobčanům, že ochrana přírody nemusí být vždy nutně spojená pouze se zákazy, příkazy, nařízeními a omezeními. Chceme, aby si veřejnost uvědomila, že je to projekt pro ně a především pro budoucí generace. Majitelé pozemků, zemědělci hospodařící v oblasti, obyvatelé na dotčeném území i běžní občané se na Biojarmarku mohli dozvědět, co bude NATURA 2000 znamenat přímo pro ně,“ uvedla vedoucí ostravské Arniky Lenka Daňhelová.

Ing. Jan Hartl, CS.

Arnika České Budějovice

Jihočestští zastupitelé
odmítli doplnit
koncept

Jihočeský kraj se bude muset zřejmě obejít bez odpadové koncepce. Krajské zastupitelstvo ji totiž již podruhé zamítlo. Jihočeši odmítli doplnit Krajskou koncepci odpadového hospodářství o kontroverzní „Ekonomické hodnocení systémů nakládání s komunálním odpadem“. Zastupitelé tak učinili poté, co je sdružení Arnika varovalo, že tato část odpadové koncepce je v rozporu s Plánem odpadového hospodářství (POH) ČR, který letos schválila vláda.

„Hlavní rozpor se týkal míry recyklace. V předkládaném doplnění Krajské koncepce odpadového hospodářství Jihočeského kraje je vyhodnocena varianta s tříděním 51% komunálního odpadu do roku 2010 jako nevyhovující. V ostatních dvou variantách (spalování, využití MBÚ technologie) se počítá s 27-30% mírou materiálového využití komunálního odpadu. Závazná část PO ČR však ukládá dosažení 50% míry materiálového využití komunálního odpadu do roku 2010. Předkládané Doplnění je proto v rozporu se Závaznou částí POH ČR,“ uvedla vedoucí českobudějovické Arniky MUDr. Věra Horská.

Marek Jeblička

REKLAMA

POD-
ZIMNÍ

OTTLEM
Design: Paracelsus

1330,80
Kč

Praktická ducholapka OTTLEM s volbou dobrí - zlí - vlastní příbuzní. Medií již netřeba - stačí postavit přes noc na místo s vyšší koncentrací duchů. Duši se střádají v zásobníku ve spodní části zařízení. Komunikaci umožňuje vestavěný reprodukcí systém s přípojkou na sluchátka (na fotografii není vidět). Vychutnejte možnosti moderních technologií! Dopřejte si konečně vlastního ducha! Jen do vyprodáné zásoby!

ŠLENDRA

1174,- Kč

Design: ABBA

Kupte si ŠLENDRU, speciální stříbrný hmoždíř na roztlačování malých zelených strašidel! Nebojte se, není to hřích, ta strašidla si to zaslouží, neb jsou proradná a úlisná. Za to vám ručíme. A navíc, jak v poslední době odhalila Věda, jsou velmi výživná, takže, kupte si Šlendru, a připravte si i Vy výživnou omeletu z vyzlat! Kdo nejí strašidla, jako by nebyl!

„Fy nebat se. Vše náprsto chbigenické.“
(Doktor Fenk Šulin)

K zakoupení na adr.:

Podimné Slunce

HOŠŤÁLKOVICKÁ 3875/24B

(SUTERÉN) 140 00 PRAHA 4

I dobříkou!!

WE CHANGE YOURSELF!

Agentura

Podimné Slunce

připravila
do podzimních plískanice
skvělé LETNÍ PLÍSKANICE!

Naše letní plískanice vás i v listopadu opláskají stejně dobře jako v srpnu. Prodáváme plískanice bouřkové, bahnité a s rozkošnými žabičkami. Objednejte si plískanici od nás a poznáte, co je to skutečná radost. Ceny již od 999.

AŽ PEPRLÍK VISÍ
také ve Vašem voze!

DAS Peprlik-Wunder-Baum

„Hezky se kinklá“

Aroma závěsný stromček ve tvaru

předního ekologa snižuje spotř.

poh. hmot. odstraňuje tox. i. a sniž.

emise. Mandar. banán. Již od 799,-

ZVEME:

Meta-astro-fyzická přednáška

20. listopadu 17.00

v prostorách agentury:

Svět je spípnutí. (Rev. Hůla)

Výsledky soutěže Agentury P. Slunce

„JEZDÍME EKOLOGICKY“

Šťastným výhercem se stal pan Václav

Černý z Prahy 4,

jehož zánovní

Mazda Premacy 1,8i

Comfort

za 474 900,- Kč

byla ve Válcových plechu Frýdek-

Místek (hlavní sponzor soutěže)

z darma rozdracena

parním bucharem

„Konečně jsem se zbavil toho dábila, který

mě připravoval o čas i o peníze,“ řekl nám

dojatý pan Černý, který byl exekuci

osobně přítomen.

Nevyhráli jste? Nevadí! Zúčastněte se dalšího

kola. Podmínkou pro účast je platný řidičský

příkaz o vlastnictví vozu. Nové soutěžení odložíme

do dalšího kola:

kolik přejitých ježků se vejde do Mercedesu

Smart City Coupé?

● Náš tip: kde nychtat malá zelená strašidla? Rozmontujte zadní kryt televizoru nebo mobilního telefonu. Polijte vařící vodou, zasypte solí, čerstvými rajčaty a strouhaným sýrem a přikryjte na pět minut mokrou utěrkou. A uvidíte!

Pozor! Od prvního listopadu 2003

jsou všechny naše výrobky k dostání

v obchodním domě KIKEA!